

Program desátého semináře Potulné univerzity přírody
spolku Pilgrim

INDIGENITY

aneb Jak se stát znovu domorodci

Hájenska Brumov-Bylnice v Bílých Karpatech / 4.-10. srpna 2025

Pohled z přírodní rezervace Ploštiny směrem na východ k Vršateckému podhradí.

„Lidé, kteří žijí na této planetě, se musí zbavit úzce vymezeného pojetí lidského osvobození a začít osvobození chápat jako něco, co je potřeba rozšířit na celý přírodní svět. Je potřeba osvobodit vše, co podporuje život – vzduch, vodu, stromy –, vše, co podporuje posvátnou síť života.“

Poselství lidu Haudenosaunee Západnímu světu / Call to the Consciousness

Pondělí 4. srpna:

od 18 hod večere /

od 19 hod večerní program:

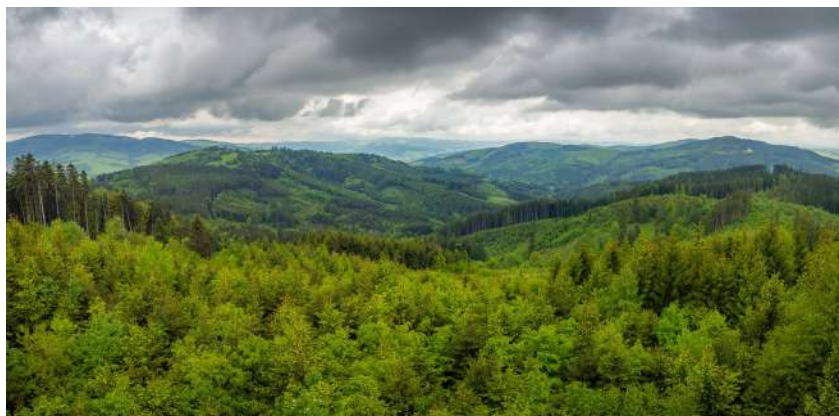
Privítání účastníků, seznámení s místem a krátký úvod do tématu a programu semináře. Valašsko Kloboucko a Bílé Karpaty jako kraj „domorodců“, kteří pečují o zdejší krajinu.

O Bílých Karpatech a Valašskokloboucku a aktivitách spolku Kosenka / Miroslav Janík

Předseda základní organizaci Českého svazu ochránců přírody spolku KOSENKA ve Valašských Kloboukách Mgr Miroslav Janík se věnuje ochraně přírody Bílých Karpat už více než 50 let. Byl za to mimo jiné oceněn v roce 2007 Cenou Josefa Vavrouška. Seznamí nás s aktivitami svého spolku, včetně projektu prvního nestátního pralesa Ščurnica, který patří jen sobě. Pan Janík o něm prohlásil: „*Když osvobodíme les, sám si najde cestu a ukáže cestu do budoucnosti i nám.*“ Projekce dokumentárního filmu „*Svobodný prales*“ / 25:50 (Nedej se).

„Vděčnost Matce Zemi“ a domorodým kulturám / Jiří Zemánek

Vděčnost jako klíčová hodnota domorodých lidí a první krok k dekolonizaci naší západní mysli. Proč ji zvláště dnes potřebujeme. Vděčnost jako protilátka proti strachu a zoufalství, která pomáhá motivovat lidi, aby jednali s integritou a péčí. Moje osobní vděčnost domorodým kulturám, které mě inspirovali v mých poutnických aktivitách.

Pohled z rozhledny na Královci na Bílé Karpaty

Úterý 5. srpna:

dopolední program: od 7 hod: **rituál Irokézského díkůvzdání**

od 8 hod snídně / od 9 hod do 11:30 přednášky:

O zrození modernity, domorodých hodnotách a dekolonizaci / Jiří Zemánek

O západní doktríně objevu, osadnickém kolonialismu a vizi Nového světa. O domorodých hodnotách a dekolonizaci na příkladu severoamerické domorodé konfederace Haudenosaunee. O tom, jak Haudenosauneeové hájí svá práva a aktivně promlouvají do řešení globální ekologické krize: Oren Lyons, John Mohawk a *Basic Call to Consciousness*. A několik příkladů toho, co se dnes můžeme od domorodých lidí učit, abychom na této Zemi mohli dál žít. Představení publikace *Becoming Native – aneb Hledání domova*.

Co to znamená být domorodým Bolívijscem? / Jana Jetmarová:

Bolívie je zemí s jedním z nejvyšších podílů domorodých skupin v Latinské Americe. V roce 2005 byl do čela země zvolen první “domorodý” prezident na jihoamerickém kontinentu. Kdo jsou domorodí obyvatelé Bolívie? Jakým způsobem jsou v Bolívii konstruovány domorodé identity a co to znamená být domorodým Bolívijscem? Jaká je dynamika vztahu mezi domorodými skupinami Bolívie a jejich ústavně zakotvenými právy a bolívijským státem a jeho ekonomickou politikou? A o dobrém životě v harmonii s Matkou Zemí jako alternativě ke kapitalismu.

Nestátní prales Ščurnica

od 11:30 výlet: *Pěšky do Bylnice; vlakem ve 12:01 do Valašských Klobouk. Dále výlet s panem Miroslavem Janíkem do PR Javorůvky, PP Dobšena, na Královec, do PR Ploštiny a pralesa Ščurnica. Odtud sejdeme do vesnice Poteč a z ní vlakem v 16:39 do Bylnice, odtud pěšky do Hájenky. Délka výletu 12 km.*

večer od 18 hod večere / od 19 hod večerní program:

Na hraně mezi divokou přírodou a civilizací – o životě v ekvádorském pralese / Augustín Grefa

Agustín Grefa z domorodého kmene Kičua v ekvádorské Amazonii nás seznámí s tradičním životem své rodiny, která ho zavedla do energetického léčení a léčení za pomoci bylin, s domorodou moudrostí, která mu byla předána. Přiblíží nám také současnou situaci života své komunity v pralese, jež čelí střetu s těžaři zlata, kteří prales ničí. Pová nám o škole Sachawa, kterou v pralese založil pro místní děti a o aktivitách spolku Život po staru, který založil spolu se svou ženou Michaelou Jurašíkovou. Jde o organizaci, která pomáhá chránit prales a spolu s původními domorodými znalostmi ho zachovat pro příští generace.

Letní louka v přírodní rezervaci Javorůvky

Středa 6. srpna:

dopolední program: od 8 hod snídně / od 9 hod přednášky:

Znovuosídlení jako kontra-moderní étos / Freya Mathews / on line

Étos znovu-osídlení je součástí širší filozofie bioregionalismu, podle níž by se lidské společnosti měly opět stát lokalizovanými, měly by být založeny na určitém místě, tak, jak tomu vždy bylo u domorodých společností. Jako znovuosídlenec se člověk snaží žít v rámci možností daného místa, hluboce se v něm zakořenit, materiálně i kulturně, a aktivně přispívat k jeho ekologické a sociální soudržnosti. Když tímto způsobem každé místo najde své společenství znovuosídlených, bude opatrováno, artikulováno v příbězích, obnovováno. Tento vztah k domovu se stává zdrojem identity, která se projevuje v místních potravinách, řemeslech, pověstech, architektuře, slavnostech i umění – jedním slovem v místní kultuře. Mathews se bude zabývat praktikami znovuosídlení, jejich vztahem k filozofii reindigenizace a perspektivami znovuosídlení jako hnutí v současném světě.

Habitat - prožitková slova o regeneraci / Sandra Wooltorton / on line

Jak můžeme obývat naše bioregiony ztělesněným, poetickým a praktickým způsobem tak, abychom naše vícedruhové světy mohli nově plně prožívat? Přednáška se zaměří na osvojování si moudrosti domorodých kultur, kterou po mnoho tisíc let praktikovaly na místech, kde dnes v Austrálii žijeme. Jak bychom mohli uvnitř západní společnosti nově pochopit „habitat“ v kontextech, které jsou utvářeny současnými metakrizemi? Úvodem si připomeneme, že každý z nás má předky, pocházející z určitého místa, v něm žili možná před mnoha tisíci lety a každý má tudíž vrozenou schopnost se vztahovým způsobem znovu spojit s živými místy tak, jako to uměli naši předkové. V rámci tohoto domorodého světového názoru jsou předloženy čtyři aboridžinské pojmy, založené na místě, jež podporují „obývání“ čili žití uvnitř našich příběhových míst. Takové obývání se velmi liší od „okupace“, příznačné pro náš západní pohled na svět. „Sezónnost“, „liyan“, „příbuznost“ a „místo–čas“ vyjadřují představy o habitatu, který je charakterizován zkušeností a praxí jednoduchosti, spolupráce, lokalizací, vztahy a regenerací.

Hrad Brumov, kulturní památka

od 11.30 do 12:30 oběd:

Výlet: *Autobusem z Bylnice U Lípy (13:07) do Valašských Klobouk. Odtud s Miroslavem Janíkem na Podskalí a PR Bílé Potoky a dál do Brumova, kde si prohlédneme na zřícenině hradu a připomeneme si spisovatele **Ludvíka Vaculíka**, který se zde narodil, a jeho „indiánský epos“ *Sekyra*. Z Brumova se vrátíme vlakem (odjezd 16:53) do Bylnice a odtud pěšky do Hájenky. Délka výletu 11 km.*

večer: od 18 hod večere / od 19 hod večerní program:

Od The Exiles po Sugarcane aneb Kinematografie původních Američanů / Luděk Čertík

Přednáška představí zásadní osobnosti a díla kinematografie amerických natives, počínaje nezávislým celovečerním filmem The Exiles z roku 1961 po mezinárodní úspěchy dokumentárního filmu Sugarcane, který otevírá bolestivé téma indiánských internátních škol. Nabídne také ucelený pohled na to, jak se v mainstreamové americké kinematografii proměňoval způsob, jakým jsou kultury původních Američanů znázorňovány, včetně veskrze pozitivních příkladů typu Zabijáků rozkvetlého měsíce Martina Scorseseho – filmu, který sice nереžiroval původní Američan, ale který vznikl v úzké spolupráci s domorodými umělci a konzultanty.

Amoosed! / autorský film / režisérka Hana Nováková

Autorka vypráví příběh o své posedlosti losem, prastarým zvířecím totemem. Vydává se jej hledat a pátrá po odpovědi na otázku, odkud se tato její posedlost vzala. Sleduje podobně posedlé („amoosované“) lidi po celém světě. Její odysea trvá sedm let a vede ji od vzácných českých losů přes ruské pokusy o domestikaci losů, švédské losy žijící v domácnostech lidí až po losy odlehklých domorodých obyvatel Kanady. Ukáže se, že právě Hanini předkové ji přivedli k setkání s prvním národem Mikmaqů, kteří považují losa za své posvátné duchovní zvíře a kteří pro Hanu mají také důležité poselství.

Louky u Přírodní památky Hluboče

Čtvrtek 7. srpna:

dopolední program: od 8 hod snídně / od 9 hod přednášky:

Šamanské pojetí světa aneb vše kolem nás je živé / Ondřej Bahník

Přednáška bude pojednávat o univerzálních přenosných principech spirituální praxe a vztahovosti domorodých kmenů Jižní Ameriky a také o tom, které vlivy do západní společnosti přenést nelze. Podle Ondřeje Bahníka člověk během poznávání starých kultur a jejich kosmologií poznává i sám sebe. Autor se zaměří především na kmen Huni Kuin, „Lid Ayahuasky“, který obývá brazilský stát Acri; na jeho legendy a aktuální poselství v tomto věku „Šína bana“, „Nové éře“. Podle legend nastal čas, kdy lidé ve světě zapomněli na podstatu věcí, na spojení a vědomosti a je potřeba jednotlivé jejich části opět posbírat; a také domorodci se musí dnes naučit novým věcem jinak zaniknou.

Co jsem se naučila od domorodců kmene Kogi / Monika Michaelová

V roce 2010 jsem se vydala na cestu za hlasem země. Při hledání odpovědi na otázky, co bude s naší planetou a se životem, jsem doputovala k domorodcům kmene Kogi v horách Sierra Nevada v Kolumbii. Hluboce mi to změnilo život. Domorodci mi nedali odpovědi v podobě vysvětlení; své otázky jsem si musela prožít. To je domorodý způsob, který vede k pochopení. Teď po 15 letech přemostuji přírodní vědění Kogi do naší společnosti pro osobní cestu člověka, ale také pro pochopení obnovy krajiny a pro porozumění místu nás lidí v přírodním koloběhu.

Od 12 hod oběd / od 13 hod výlet: *Etnobotanická vycházka s Ondřejem Bahníkem – projdeme se a procítíme krajinu. Povíme si o léčitelském a spirituálním užití bylin a stromů, které cestou potkáme. Z Hájenky pěšky do Hluboče a na Hlubočkou stráň – tam a zpět cca 8 km. Delší okružní varianta: Hluboče, PP Okrouhlá, Vlárský průsmyk, Svatý Štěpán, Hájenka – cca 12,6 km.*

večer od 18 hod večere / od 19 hod večerní program:

“Spirituální fastfood” a problém globalizace v rámci tradičního domorodého života / Temok Zin

Umělecká tvorba Temoka Zina, tanečníka posvátného aztéckého tance a léčitele z mexického rodu Aztéků – Čicčmeků se prolíná se jeho šamanským nazíráním světa. Svými uměleckými aktivitami se snaží přispět k zachování aztécko-toltécké duchovní tradice a k šíření moudrosti svých předků v západním světě. V první části své prezentace se bude zabývat problémy globalizace v rámci domorodého způsobu života a tím, co sám nazývá „spirituální fastfood“. V její druhé části nás pomocí tradičního zpěvu a medicínského bubnu zavede do hloubi našeho srdce.

Plaňava – pohled na východ ke Strážovským horám a Malé Fatře

Pátek 8. srpna:

od 8 hod snídaně / od 9 hod dopolední program:

30 let venkovské neziskovky z Moravských Kopanic / Renata Vaculíková

Malé shrnutí její činnosti v oblasti podpory ekologického zemědělství, šetrného cestovního ruchu, místních tradic a kultury a osvěty na Moravských Kopanicích, které jsou jednou z kulturně nejzajímavějších oblastí Bílých Karpat. █

Vychovávala mě sama země / Andreas Weber / on line

Když si vzpomenu na svá dětská léta, která jsem strávil v malé zahradě, uvědomuji si, že mě vychovávala sama země. Učila mě, jak se ke světu a k druhým vztahovat – jemně mi ukazovala, že to vždy znamená umět se měnit a umožnit tuto změnu druhému; naučila mě, že proto, abych mohl být ve spojení, nemůžu zůstat stejný. Může nás Země také naučit, jak vytvářet kultury, které v nás podporují život? Co by to mohlo znamenat, kdybychom přijali mateřský postoj a napodobili způsob, jakým nás hmota, mater-ia bezvýhradně drží? Mateřství jako kultivovaný postoj a jako objekt života je tudíž vzorem péče o plodné vztahy a tedy i vzorem kultury.

Splétání vztahů: Robin Wall Kimmerer o moudrosti rostlin, reciprocitě a odpovědnosti / Luboš Slovák

Domorodá americká botanička Robin Wall Kimmerer spojuje ve své práci poznatky západní vědy s domorodými ekologickými znalostmi. Ukážeme si, jak se v jejím díle a životě koncepty etiky reciprocit a ekonomiky daru stávají praktickými způsoby nakládání se světem a jeho více-než-lidskými obyvateli. Přednášku doplní menší workshop během odpoledního výletu, na kterém si zkusíme něco z těchto principů zažít či aplikovat na vlastní kůži.

Od 12 hod oběd / od 13 hod výlet do oblasti Plaňavy, odkud jsou krásné výhledy východním směrem na Strážovské vrchy a na vrcholy Malé Fatry na Slovensku. Zvolíme buďto kratší variantu trasy (7 km) nebo delší variantu s výstupem na Košárku (12 km). Během procházky nás Luboš Slovák seznámí s principy domorodé moudrosti Robin W. Kimmerer.

Plaňava

od 18 hod večere / od 19 hod večerní program:

O indiánské subkultuře v Česku / Eliška Jandová

Indiánská subkultura, nebo jak se běžně užívá euroindiáni, jsou zajímavou a pestrá skupinou lidí, jimž učarovaly domorodé kultury severoamerických indiánů. Na první pohled by se mohlo zdát, že se jedná jen o další ze skupin „living history“ čili „oživené historie“, ale pohnutky, které Středoevropany vedou k táboření v týpí, používání přírodních materiálů či ke zpěvu tradičních písní, sahají mnohem hlouběji než k okouzlení hmotnou kulturou indiánských kmenů.

Myšlenky domorodosti v praxi – syntropické zemědělství / Elsa Šebková / on-line

Syntropické zemědělství už přes 40 let dokazuje, že pokud se budeme, tak jako domorodé kultury, pokorně učit od inteligentního makroorganismu planety Země, můžeme nejen nasycit svět, ale i znovu zazelenit vysoce degradované oblasti, vrátit vodu a přírodní rozmanitost do krajiny a mitigovat klimatickou změnu. Povíme si o základních hodnotách syntropického zemědělství, které rezonují s kosmovizí domorodých kultur a také o tom, jak tyto principy můžeme uplatnit v praxi v malém i ve velkém měřítku a jak se tento typ zemědělství začíná dnes dostávat i do České republiky.

vesnice Sidonie u Vlárského průsmyku

Přírodní rezervace Sidonie

Sobota 9. srpna:

od 8 hod snídaně / od 9 hod dopolední program:

„Kde olivovníky pláčou“, projekce filmu Mauricia a Zayi Bennazových / komentář Zora Hesová

Film *Where Olive Trees Weep* (Kde olivovníky pláčou) je koncipován jako součást dvanáctidílného cyklu filmů, věnovaného celosvětovému mezigeneračnímu traumatu kolonizace domorodých národů. Film přibližuje pozadí současné krize v Izraeli a Palestině a ukazuje životy lidí, které autoři filmu potkali na své cestě po okupovaném Západním břehu Jordánu v roce 2022. Jejich univerzálně lidské příběhy vypovídají o mezigenerační bolesti, traumatu a odolnosti. Autoři filmu věří, že film může přispět k naplnění snu o ukončení okupace v Palestině a k dosažení rovných práv a spravedlivého zacházení s palestinskými lidmi a přispět k šíření uzdravení všech mezigeneračních traumatických cyklů v této oblasti.

Od "bílé ignorance" k vizi globálních dějin aneb Česká debata o dekolonizaci / Andrea Průchová Hrůzová

Přednáška se bude zabývat narativy, které ve vztahu k tématu dekolonizace zaujímá česká odborná a laická veřejnost. Představí, jak jsou postoje vůči dekolonizaci jako akademickému, politickému a společenskému tématu ovlivňovány naší generační příslušností, osobní životní zkušeností nebo také (ne)zapojeností do globální digitální komunikace. Ukáže, nakolik jsou obecné představy o dekolonizaci spojeny s problémem rasy ve střední Evropě, s nástupem etnonacionalismu a etnopopulismu v politické a digitální kultuře i s historickou zkušeností dvou moderních totalit.

Od 12 hod oběd / od 13 hod výlet: Autobusem ze zastávky Brumov-Bylnice, u lípy ve 13:41 do Brumova-Bylnice, Sidonie, střed (příjezd 13:51). Výlet k PR Sidonie, kde se nachází 200 let starý přírodě blízký bukový les; a dál do PP Okrouhlá až do Vlárského průsmyku. Odtud pak ze žel. st. vlakem v 17:30 do Bylnice - příjezd v 17:36. Odtud pěšky do Hájenky. Délka výletu: 10 km.

od 18 hod večere / od 19 hod večerní program:

„Písně Země“ / Kruhové zpívání domorodých písní se Sebastianem Praxem

Společným zpěvem se ponoříme do melodických textů českých a slovenských překladů domorodých písní z celého světa a vyzkoušíme si základní techniky otevírání hlasu. Většina písní, které si zazpíváme, jsou překlady nebo volné variace indiánských písní. Písně Země jsou zajímavé tím, že přímo mluví k přírodě, ke čtyřem živlům, k nebeským objektům, k přírodním bytostem a esencím. Na místě budou k dispozici zpěvníky, abychom si mohli zazpívat všichni společně. Vlastní nástroje vítány (perkuse, kytara, flétna, apod). Více informací o projektu Písně Země najdete na stránce: sebastianprax.cz/zpevník

Neděle 10. srpna:

Od 8 hod snídaně a po ní odjezd domů.

Místo konání semináře:

Hájenka, Vlárská 313
763 31 Brumov-Bylnice v Bílých Karpatech

Všechny další informace o semináři, ubytování a stravování najdete v pozvánce na seminář. Viz. web spolku Pilgrim.

Vršatské podhradí

Po skončení semináře INDIGENITY se v neděli 10. srpna vydáme na
Putování napříč Bílými Karpatami z Brumova Bylnice až do Strážnice.

Neděle 10. srpna – čtvrtek 14. srpna 2025

*Brumov-Bylnice – Vršatské Podhradí – Sidonie – Vlárský průsmyk – Javorník – Žitková – Velký Lopení –
Velká Javořina – Velká nad Veličkou – Strážnice (cca 112 km)*

Pilgrim – Potulná univerzita přírody / kontakt:

Jiří Zemánek: sarvangal@seznam.cz / 777 117 466
Alena Malíková: jadernicka@gmail.com / 604 905 611
Tomáš Hrůza: tomashruza@gmail.com / 775 052 607
web: <https://potulnauniverzita.cz/nase-aktivity/letni-seminar/>

Biografie lektorů semináře

Ondřej Bahník

nastoupil na cestu osobního rozvoje před více než dvaceti lety. Začínal s bioenergetickými technikami a tradičním bylinářstvím, ale nejvíc jej ovlivnilo setkání se šamanismem. Vzdělával se v několika tradičních léčitelských technikách u šamanů ze Sibíře, Kolumbie, Peru a Mexika. Absolvoval Grof Transpersonal Training a jako certifikovaný facilitátor GTT dnes využívá svých zkušeností ve skupinové i v individuální praxi s lidmi. Věnuje se výuce práce s tělem v rozšířeném stavu vědomí a harm reduction. Těžiště jeho práce spočívá v pomoci s integrací rozšířených stavů vědomí a v psychospirituální krizi. Je členem projektu Asociace Spojených Národů Venezuela (ANUV), který sdílí vědomosti tradičních autorit a léčitelů z Amazonie a Střední Ameriky s národy celého světa. Je průvodcem v kolumbijské oblasti Putumayo, kde se Amazonie zvedá v Andy. Zde dlouhodobě navštěvuje domorodé komunity Inga, Kamentsá byia a Kofán. Společně s přáteli provozuje spolek Asaya, který se zaměřuje na pořádání přednášek, konferencí, projekcí a tvorbu dokumentárních filmů a knih. V neposlední řadě je lesník, lesní pedagog a otec tří dětí.

Luděk Čertík

Jihočeský básník, esejista a hudebník, zakládající člen audiovizuálního projektu Mess of Iguanas. Vystudoval obory Filmová studia na FF UK a Environmentální studia na FSS MU. Publikoval v časopisech Film a Doba, Sedmá generace, Host, Tvar, Milk & Honey. Pod křídly Pilgrimu vyšla jeho básnická prvotina *Mnohé řeky* (2021), u nakladatelství Malvern mu vyšla druhá kniha básní s názvem *Poslední divoké objetí* (2023) a v loňském roce vydal kolekci esejí *Spolu, nezkratní: Eseje ze živého světa* (Sedmá generace 2024). K vydání chystá třetí sbírku veršů *vše o slunci*, závěrečný díl básnické trilogie. Pracuje také na ilustrované knize *Země je předoucí kočka*, druhé knize esejí *Následuj život* a na stylizovaném místopisu *Druhý déšť*, v němž se inspiruje haibunovou prózou. Věnuje se také zvukové ekologii a bioakustice, zejména hlasům ptáků.

Agustín Grefa

Pochází z indiánského kmene Kečua, z komunity Rio Blanco v oblasti Napo v ekvádorské Amazonii, z rodiny curanderos, čili léčitelů. Od dětství mu rodiče a prarodiče vštěpovali, že chápání a respektování přírody a vesmíru a jejich energie, stejně jako naslouchání vlastnímu srdci a vnitřnímu vedení, pomáhá objevovat neviditelné. Pod jejich dlouholetým vedením se stal z Augustína schopný curandero – tj. ten, kdo léčí pomocí rostlin a pomáhá všem, kteří tuto pomoc potřebují. Snaží se tuto domorodou moudrost a tradici předávat další generaci. Prostřednictvím česko-ekvádorské organizace Život postaru – kterou společně se svou českou ženou Míšou Jurašíkovou založil – usiluje Augustín o zachování pralesa své domorodé komunity a původních indiánských znalostí a šíří toto domorodé poznání v Evropě a především v České republice. Pro místní děti založil v pralese školu Sachawa.

Zora Hesová

vystudovala filosofii a islamologii; získala doktorát v islámské filosofii na Univerzitě v Sarajevu. Vyučuje na katedře politologie FF UK a je vědeckou pracovnící Oddělení politické filosofie a výzkumu globalizace ve Filosofickém ústavu AV ČR. Zaměřuje se na morální, sociální a politickou islámskou filosofii, především na téma sekularismu a na integraci muslimů v Evropě. Aktivně vystupuje ve veřejném prostoru a zapojuje se do kritické debaty k tematice lidských práv a současných válečných konfliktů. Mezi její poslední publikace patří mezinárodní výbor *Central European Culture Wars: Beyond Post-Communism and Populism* (2021, společně s P. Baršou a O. Slačálkem) a *Abdolkarím Sorúš. Náboženství, modernita a sekularismus v současné iránské filosofii* (*Filosofia*, 2021).

Eliška Jandová

Povoláním průvodkyně, provází i tanečními meditacemi s Tanci světového míru a meditacemi v chůzi. Ke spiritualitě se dostala skrze zájem o kultury severoamerických indiánů, které jí učarovaly ve 14 letech a přivedly ji k hlubšímu vnímání sebe sama i okolního světa. V roce 2011 se seznámila se svými mentory Walim a Ariënne van der Zwanovými z Nizozemí, díky nimž dále prohlubuje své zkušenosti s dynamickými meditacemi.

Miroslav Janík

je ochránce přírody, výtvarník a pedagog. Vystudoval Pedagogickou fakultu Ostravské univerzity (obor

matematika a výtvarná výchova) a 17 let působil jako vychovatel, učitel a vedoucí oddělení přírodovědy a estetiky v Domě dětí a mládeže. Od roku 1975 působil na Valašskokloboucku jako aktivní ochránář přírody v tehdejší TISu – Svazu pro ochranu přírody a krajiny, který se v roce 1980 transformoval ve spolek KOSENKA, základní organizaci Českého svazu ochránců přírody, jehož je pan Mgr. Janík předsedou a hlavní hybnou silou. Prakticky celý svůj život se věnuje ochraně a obnově životního prostředí a krajiny Valašsko-kloboucka, environmentálnímu vzdělávání a zachování kulturních a tradičních hodnot Bílých Karpat. Stojí za řadou zásadních regionálních environmentálních a kulturních projektů, jako je péče o vzácné bělokarpatské louky v lokalitách Bílé Potoky, Dobšena a Javorůvky; podílel se na návratu ovčí do chráněných území, na péči o zachování místních odrůd ovocných stromů, na založení nestátní přírodní rezervace (pralesa) Ščurnica, na záchraně valašských dřevěnic nebo na založení Valašského mikulášského jarmeku. V roce 2007 byl Miroslav Janík za ochranu přírody a tradic a kultury Bílých Karpat vyznamenán Cenou Josefa Vavrouška.

Jana Jetmarová

Vystudovala etnologii na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze; v rámci svého oboru prováděla terénní výzkumy v Latinské Americe, USA a Kanadě. Od roku 2007 vyučuje na Technické univerzitě v Liberci, v letech 2008 - 2019 byla členkou Katedry sociální a kulturní antropologie v Pardubicích. Je autorkou monografie *Bolívie: Vzestup indigenní politiky a vláda Evo Moralese* (Univerzita Pardubice 2013), spoluautorkou knihy *Původní obyvatelé a globalizace* (spolu s Liví Šavelkovou a Tomášem Boukalem, Pavel Mervart 2021) a autorkou dalších studií, které se věnují politice identit. Zároveň se zabývá kritickou reflexí sociálních dopadů neoliberální ideologie. Publikovala rovněž v oblasti antropologie a fenomenologie sportu.

Freya Mathews

je docentkou environmentální filozofie na La Trobe University v Melbourne (Austrálie). Její filozofie má kořeny v panpsychismu, v přístupu, který považuje mentalitu v přírodním světě za základní. K jejím hlavním zájmům patří rozvoj ekologické civilizace; domorodé (australské a čínské) pohledy na „udržitelnost“ a to, jakým způsobem by bylo možné tyto perspektivy adaptovat na kontext současné globální společnosti a usilovat o návrat člověka do divoké přírody. Kromě svých výzkumných aktivit spravuje soukromou rezervaci biologické rozmanitosti Barabungle Park na hoře Mt Korongo v severní Victorii. Je členkou Australské akademie humanitních věd. Z publikovaných knih: *The Ecological Self* (1991), *For Love of Matter: a Contemporary Panpsychism* (2003), *Reinhabiting Reality: towards a Recovery of Culture* (2005) a *The Dao of Civilization / A Letter to China* (2023). V češtině vyšly její texty ve sborníku *Vše kolem mne jako já žije, cítí ...* (Pilgrim 2019) a v časopise *Sedmá generace*. V loňském roce byla Freya Mathews hlavním hostem semináře „Od antropocénu k symbiocénu“ spolku Pilgrim.

Monika Michaelová

je bývalá učitelka a koučka, která se vydala do severní Kolumbie do teritorie Sierra Nevada za domorodým kmenem Kogi, jenž ji v roce 2011 přijal a začal jí předávat učení živé linie své tradice. V roce 2016 založila Nadační fond Mosty a prameny, který zastřešuje aktivity pro zachování domorodé kultury kmenů Kogi a Wiwa a jejich kulturní výměnu s naší společností. V současnosti se Monika věnuje krajině práci, regeneraci míst s mimořádným významem a vodě v krajině. Ve svém životě se snaží vytvářet prostor pro to, aby se lidský potenciál stal tvořivou silou života.

Hana Nováková

je absolventkou magisterského studia dokumentární tvorby na FAMU, bengálštiny a filmové vědy na FFUK a má PhD z etnozoologie z Karlovy univerzity. Absolvovala řadu zahraničních stáží (Dpt Cinéma et audiovisuel, Sorbonne III, FR; National Geographic Archive, USA; Doctoral Field Research, Indie, atd.). Pracovala v České televizi jako režisérka ekologických magazínů *Nedej se!* a *Občanské noviny* a režisovala populárně-vědecké filmy pro Biologické centrum Akademie věd ČR. Pravidelně přispívá do časopisů a odborných sborníků většinou texty s environmentální a etnozoologickou tematikou (*A2*, *Tvar*, *Alarm*, *Revue Prostor*, *National Geographic*, *Nový Orient*, *Dějiny a současnost*, *Pandanus*). V letech 2021–2023 vedla na FAMU „Otevřený seminář“ po Karlu Vachkovi; nyní tamtéž vyvíjí předmět Environmentální komunikace. Kurátorsky připravila několik výstav díla lýkožrouta smrkového a ve spolupráci s Památníkem národního písemnictví výstavu *Setiny k nedožitým stým narozeninám spisovatelky Bohumily Grögerové*. Nedávno dokončila svůj celovečerní dokumentární debut *Amoosed* o působení totemového zvířete losa.

Sebastian Prax

je potulný hudebník, cestovatel a praktikující jogín, přírodovědec a komunitní facilitátor, vypravěč příběhů,

spisovatel, a příležitostný básník a jedna z nejvýraznějších osobností česko-slovenské komunity Rainbow. Vystudoval bioinformatiku na Karlově univerzitě, v letech 2017-2020 studoval na Husitské teologické fakultě fenomenologii a na Filozofické fakultě UK dějiny indických náboženství. Pořádá koncerty a setkání kmenů Rainbow Gatherings. Založil iniciativu Yoga Healing Gathering, která spojuje průvodce, lektory a žáky duchovních tradic Orientu. V současné době se vrací k domácím tradicím našich předků, zkoumá a popularizuje udržitelné soběstačné přístupy ke krajině a pomáhá při vzniku eko-komunitních projektů, jejichž záměrem je prohloubit spojení člověka a přírody. Je autorem autobiografického románu *Hledání střední cesty* (2023) a zpěvníků překladů folkových a domorodých písní *Písně Země* (2025).

Andrea Průchová Hrůzová

je kulturní socioložka se specializací v oblasti vizuální sociologie. Jako badatelka pracuje v Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd ČR a vyučuje na katedře sociologie Fakulty sociálních věd. Založila a dvanáct let vedla Platformu pro studium vizuální kultury Fresh Eye. Publikuje doma i v zahraničí. Aktuálně vychází soubor jejích esejí *V zajištění obrazů. Vizuální politika 21. století* (Akropolis, 2024) a kolektivní monografie *Enemies and Colonies, Patriots and Riots: Public Narratives of Decolonization and Racial (In)Justice in Central and Southeast Europe* (Palgrave Macmillan, 2025). Věnuje se překladu knih z oblasti anglo-americké vizuální teorie a umělecko-výzkumným projektům.

Luboš Slovák

Vystudoval informatiku a sociální a kulturní ekologii. Doktorát získal z environmentálních studií – zaměřil se v něm na zkoumání proměn konceptů přírody v soudobém environmentálním myšlení. Vyučuje na univerzitách v Olomouci a Brně. Inspirován hlubinnou ekologií se snaží rozvíjet oživující způsoby učení. Z různých perspektiv se zabývá vztahy člověka a více-než-lidského světa: filosoficky je promýšlí, vědecky zkoumá, tělesně prožívá a pedagogicky (a občas i aktivisticky) proměňuje. Kromě toho se zajímá také o ekopsychologii a environmentální sociologii a psychologii.

Elsa Šebková

se od svého mládí zabývá osobním návratem k domorodectví. Hledá cesty, jak sladit potřeby lidského těla a duše s harmonickým rozvojem života na planetě Zemi. Ve svém přístupu snoubí duchovní zkušenosti s domorodými kulturami a praktické zkušenosti s tzv. syntropickým zemědělstvím. Obě cesty v sobě spojují vnímání planety Země jako živého makroorganismu s vlastní inteligencí a péčí o život jako ústřední bod našeho snažení. Svoji vizi znovunalezení skutečné role člověka v ekosystému a konkrétní kroky, které pro to můžeme učinit, realizuje v rámci projektu Syntropy.

Renata Vaculíková

ředitelka a projektová manažerka ve společnosti Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově. Společnost se věnuje především aktivitám zaměřeným na rozvoj ekologického zemědělství ve Zlínském kraji a na Hodonínsku a činnostem zaměřeným na kulturu, tradice a přírodu oblasti Moravských Kopanic. Moravské Kopanice se vyznačují velkým přírodním bohatstvím a také velmi specifickým nářečím a folklórem, který zde dodnes udržuje několik folklórních sdružení a sborů, místní vyšívачky a muzikanti; každoročně se zde v červenci konají Kopaničářské slavnosti. Paní Vaculíková je vedoucí zdejšího folklórního pěveckého sboru Čechera, který se zaměřuje na interpretaci písní a zvyků ze Starého Hrozenkova, Žitkové, Vápenic, Vyškovce a Lopeníka.

Andreas Weber

je německý biolog, filosof, biosemiotik a spisovatel, který žije v Berlíně. Vystudoval mořskou biologii a v Paříži spolupracoval s významným teoretickým biologem Franciscem Varelou; po roce 2000 působil rovněž na Přírodovědecké fakultě UK v Praze. Zaměřuje se na přehodnocení našeho chápání života – klade si otázku, co je to život a jakou roli v něm hrajeme a rozvíjí představu nové kultury a politiky živosti. Být živý a podílet se na živosti představuje podle Webera v jádru erotický proces, jímž se naše já neustále proměňuje a rozvíjí skrze kontakty a vztahy s druhými. Z autorových knih: *Alles fühlt: Mensch, Natur and die Revolution der Lebenswissenschaften* (2007) – česky: *Cítí, tedy je* (Malvern 2022); a *Matter and Desire. An Erotic Ecology* (2017) – česky: *Hmota a touha: Erotická ekologie* (Malvern 2023). 12. dubna 2013 participoval Andreas Weber (spolu s Davidem Abramem ad.) na semináři „Poetika živého světa“ v Divadle Kampa v Praze, který organizoval spolek Pilgrim s německým thinkOya. V roce 2023 byl hlavním lektorem semináře spolku Pilgrim „Anima Animalia a práva přírody“ v Horním Maršově.

Sandra Woollorton

je vedoucí výzkumnou pracovnící a docentkou vzdělávání ve Výzkumném institutu Nulungu University Notre Dame Australia, v kampusu Broome, který se nachází na severozápadě Austrálie v Kimberley (Yawuru Country). Publikovala rozsáhlý interdisciplinární a transdisciplinární výzkum v oblastech jako je vzdělávání v udržitelnosti, výzkum pro sociální změnu, vzdělávání domorodců a environmentální filozofie a kulturní geografie. Tato její práce vychází z její angažovanosti v oblasti domorodé a environmentální spravedlnosti v Austrálii; motivují ji roky učení se s domorodými lidmi, respektive učení se od nich. Má hluboký zájem o uplatňování filozofie založené na místě při hledání řešení problémů současné společnosti a životního prostředí. Zajímal ji prefigurativní kultury, spoluvytváření světa, v němž chceme žít, prožívání změny, kterou chceme ve světě vidět. Zaměřuje se na zodpovězení otázek typu: My, ne já; jak leadership podporuje zájmy domorodé a vícedruhé spravedlnosti? Jak se lidé v rámci bioregionů učí kultuře rozkvětu? Jak nacházejí cesty k uznání hodnoty řek, krajiny a domorodých tradic? A říká, že „v Kimberley jsou odpovědi na tyto otázky všude kolem nás – v domorodých kulturních způsobech bytí a poznání, v krajině a u nositelů znalostí.“

Jiří Zemánek

Historik umění, kulturní aktivista a překladatel; jako kunsthistorik působil v několika státních galeriích, naposledy ve sbírce moderního a současného umění NG Praha. Spoluzakladatel spolku Pilgrim (s Tomášem Hružou v roce 2009). Založení spolku inspirovala výstava „*Od země přes kopec do nebe ... O chůzi, poutnictví a posvátné krajině*“ (SČG Litoměřice 2005), věnovaná K.H.Máchovi a C.D.Friedrichovi. V roce 2014 založil v Pilgrimu s Alenou Malíkovou Potulnou univerzitu přírody (PUP). Zabývá se praxí poutnictví a organizuje každoroční květnová a srpnová putování a semináře PUP, včetně dalších edukativních procházek (Deep Time Walk) a aktivit. Zabývá se souvislostmi mezi ekologií, kosmologií a spiritualitou a ekologickou transformací současné kultury. Jako překladatel uvádí do českého prostředí myšlenky filosofů Davida Abrama, Thomase Berryho a Freyi Mathews.

Temok Zin

je tanečníkem posvátného aztéckého tance, léčitelem a umělcem z mexického rodu Aztéků Čičiméků, jeho umělecká tvorba se prolíná se šamanským nazíráním světa. Svými aktivitami se snaží přispět k zachování aztécko-toltécké duchovní tradice. V rituálech a hudebních performancích, které provádí, vypráví o posvátných elementech, o vztahu člověka a přírody a živých bytostech více než lidského kosmu. Tancem, uměním a tradiční hudbou se snaží podpořit vzestup spirituálního vědomí a vděčnost a úctu k veškerému životu na naší posvátné planetě. Pořádá semináře v Mexiku a v České Republice, kde sdílí medicínu svých předků – ceremonii Temazcal; pořádá výtvarná i léčivá setkání pro rodiny s dětmi a v neposlední řadě se věnuje také šíření a sdílení moudrosti svých předků na základních školách.

Velká Javořina z rozhledny U křížku.